

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Podpisna v državi 325 pavilirana.
Množina lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, štiri leta K 30—, izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se zaobvezajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldna. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprte reklamacije so pošiljne proste. — Telefon št. 220.

Tako se godi samo pri nas...

Po naši bogati SHS kraljevini se cedita med ter mleko za naše državo- tvorce. Tega prirodnega bogastva na medu in mleku naše države hočejo po stati tudi deležni naši sosede, radi tega pa odtrgavajo od našega ozemlja kos za kosom pod izgovorom mirovnih pogodb, ker gotovo vedo, da nam ču- vajo ter stražijo meje ruski begunci.

Pri vsej prirodni obilici medu in mleka pa grozi ravno letos vsem SHS bratom, ki ne skrivajo svojih glav pod senco cilindra, ne ogrinjajo svojih teles s plaščem iraka in ne prevažajo svojih rejenih teles po avtomobilih in salonskih vozovih — pomanjkanje!

Naši državni dolgovi se množijo tako, da bomo morali kmalu zastaviti v inozemstvu naš celotni med ter mle- ko pod in po zemlji. Naša valuta pa pada, če se sploh more padati.

Naš ministrski predsednik se od- pravlja na pot v Francijo, ministri po- tujejo, posečajo sejme in razstave, kjer znajo veliko povedati o našem prirodnem bogastvu, industrijalnem napredku ter o vladni odpomoči vsem podporo čakajočim slojem, ki se ver- jamejo državotvorni volji.

Pri pogledu na vso bedo, ki nas čaka in se bo razvila po naši kralje- vini v tem letu vsled vladne brezbriz- nosti, ne pride našim državitvorcem niti na misel, da bi sklicali začasno ljudsko voljo — parlament, ker je mi- nistrska miza še vedno prebogata ob- ložena in od državnega čuvaja Pribi- čevića dobro zastražena.

Ako motrimo usodepolne naše zu- nanje zadeve, sušo, in skoro ničevno valuto, se moramo vprašati: Kaj neki mislijo državotvorni elementi, da pri vsem tem našem kritičnem stanju ne posluje več niti ministrski svet, kaj šele parlament?

Policijdemokracija še vedno upa, da bo v očigled bližajočemu se pomanj- kanju, vedno večjim davčnim in dra- ginja uspavala razdraženo ljudsko po- irtežljivost s frazami o državotvorno sti in potrebi konsolidacije države.

Pa česar še ni porušila na po- irtežljivosti našega priprostega nara- da milijonska kupljena ustava in Pri- bičevićeve nasilnosti, to bodo dovršile letošnjo zimo posledice suše. In vse to se bo zgodilo, ker odpravljajo ved- no Pašiča v inozemstvo, ministri si sami ogledujejo naše lepo domovino, parlament ne zboruje, le edini Pribi- čević konsolidira državo z ruskimi pandurji.

Ravnokar povedano se zamore do- gajati le v obljubljeni deželi Jugosla- vije, kjer so mnenja razni: Pašiči, Kumanudiji, Zečevići, Kukovci in Pu- lji: država smo mi in bogato pogr- njena ministrska miza, za pokorno ljud- stvo pa ima Pribičevića, ki je že do- kazal dovolj, da in kako razume svoj posel...

Kvalifikacija državnega uradnika.

„Hrvat“ št. 454 piše: Pokojni mi- nister Draškovič je imel namestiti ne- kega okrožnega načelnika v južni Sr- biji. „Balkan“ pravi, da je bil kandi- dat „moralna propalica“. Ministra to ni zanimalo, brigalo ga je samo to, če se lahko smatra za dobrega demokra- ta.

Tako se je glasilo, tudi brzojavno vprašanje in odgovor se je glasil, da ima kandidat res vse sposobnosti in naj- boljše kvalifikacije, ker je „agilni de- mokratar“. Original tega odgovora je v rokah nekega šumadijskega poslanca.

S tega stališča se torej presoja sposobnost za važna in odgovorna u- radniška mesta in zato ni čuda, da je danes južna Srbija v krvi in plame- nu.

Kjer je Draškovič nehal, je Pribi- čević na najroakejlonarnejši način na-

daljeval in na ta način presojeni in kvalificirani uradniki nemoteno dela- jo kar se jim poljubi. Skoro bo po ce- li Jugoslaviji življenje manj vredno ko patrona — v južni Srbiji je pa to že davno. Činovnik — agilni demokrat u- živa popolno zaupanje ter ima popol- noma proste roke.

Ce njegov pandurji ubijejo ali o- ropajo kakega človeka, se mu prvič ne zdi vredno, da stvar preiskuje in na višja mesta javi in drugič, če se afera slučajno zve, si tudi ne dela si vih las. Njegova državotvornost je sveta stvar, istotako „ispravnost“ nje- govih organov in tako žrtve ne morejo biti ničesar drugega, kot — nevarna protidržavna svojat.

To pa to?

„Jutro“ št. 211: „Jugoslavija je na potu konsolidacije. Ekonomski, — glej n. pr. tudi sedanji sejm; po- litično, — glej ustavo, delo parlamen- ta. Priti mora upadanje malkontent- stva!“

Konsolidacija pa in še kaka! Se- danji sejm je za dokaz ekonomskega napredka še veliko premajhen, padec naše valute v inozemstvu, pasivnost napram vsem mogočim modernim na- pravam, brezvestno zapravljanje na- rodnega premoženja in zakulisne spe- kulacije beograjske velebankirske in politične porodice, vse to nam še bolj kaže, kako napredujemo v ekonom-

O Huseju Boškoviču, voditelju sandžaških kačakov pišejo beograjski listi, da je žrtev agilnega demokra- tizma na uradniških mestih. Mož je iz ugledne, tudi pri Srbih spoštovane hiše. Začeli so z agrarno reformo in odvzeli so mu vse, ker ni bil beg ali pa kak politik okrog muslimanskih poslancev, ki so si dali mastno plačati za ustavno glasovanje. Hodil je od činovnika do činovnika, pa vsi so mu dejali „Beži, Turčin!“ Turčin je od- bežal, pa ne z malho kot berač od hi- še do hiše temveč kot kačak s puško v roki — v šumo.

Krivica rodi krivice in vse to iz- vira po večini iz dobre „uradniške kvalifikacije“.

skem pravcu.

Politično pa ustava res drži! Kup- čije za muslimani in samostojneži, ved- ni spori med radikalno-demokratskim bratstvom, očitane in psovke med dr- žavitvorci na eni, razpoloženje med narodom na drugi strani nam kaže vso politično „konsolidacijo“.

Resničen je v pravem pomenu zadnji stavek o „upadanju malkontentstva“. Hrvatje že poznajo svoje demokrate kot vsiljivo „rasico“, v Sloveniji bodo pa prihodnje volitve do- bra konsolidirale demokratske in slabostne politične bankroterje in šarlatane.

Permanentne parade.

Dopisniku „Hrvata“ št. 454 piše prijatelj — župnik v nekem zakotnem gorskem gnezdu jako značilno pismo, med drugim tudi tole:

„Javljam ti žalostno vest, da sem obsojen od okrajne oblasti na 14 dni zavora, ker nisem razobesil črne za- stave. Zastonj sem dokazoval gospodu načelniku, da nimam zastave in da si je v našem zakotju ne morem tako hi- tro nabaviti. Kratko in ostro mi je od- govoril, da so to sami izgovori in da pravzaprav vodim protidržavno poli- tično. Javni nameščeneec — pravi, da bi moral imeti že od nekaj v svoji hiši vse pripravljeno za vsakovrstne manifestacije — žalostne in vesele. Došla je nova doba, doba svobode in

prva dolžnost, katero osvobojenje na- laga, je menda le ta, da moramo biti vedno — leto in dan, podnevi in po- noči — najboljšo pripravljeno za ma- nifestacije“.

Nadalje prosi prijatelja, naj mu v Zagrebu vse potrebno kupi in hitro pošlje, da ne pride drugič v zapor, naj ga tudi pouči, kak „kurs“ danes vlada, ker se med narodom vse mogo- če govori in tudi to, da so za parade najbolj tisti ljudje, ki še poprej, — predno so prišli na oblastni „položaj“ — niso poznali druge žlice, kot lešeno in da je celo gospod minister policije tedaj prvič povezal cilindar in natak- nil manšete, ko je romal kot delegat v Budimpešto.

Vladna skrb za kmetijsko izobrazbo.

Kmetijska izobrazba spada brez- dvomno med prve predpogoje za nor- malni razvoj vsake agrarne države. Najboljši, razširjevalci te izobrazbe so pa v državi — strokovne kmetijske šole. V državah, kjer je strokovno šol- stvo dobro razvito, opazamo vzorno u- rejena posestva, blagostanje in pro- cvit, ki ga pogrešamo tam, kjer tiči to šolstvo še v povojih ali pa se mu ne posveča potrebne pozornosti. V dr- žavah z visoko inteligentnimi narodi, kakor n. pr. v Nemčiji, Danski, Sved- ski in na Norveškem, so strokovno šolstvo dvignili na nenavadno visoko stopnjo, pri tem pa nikdar niso poza- bljali, da je kmetijska šola namenjena v prvi vrsti in edinole praktičnemu kmetovalcu, nikakor pa „fabrika- ciji“ raznih teoretikov. V Nemčiji so z uspehom uvedli takozvane „zimске šole“, (landwirtschaftliche Winterschulen) v katerih so dajali v zimskem ča- su ukaželjnim sinovom kmetovalcev prepotrebne nauke za bodoče življen- je.

Pri nas, seveda, mislijo drugače. Ustanovili so par agrikulturnih fakul- tet, otvorili par srednjih šol za kme- tištvo, in pred par tedni je ministr- ski svet, v katerem posedujeta celjski advokat in dolenjski mesar, sklenil u- stanovitev nepotrebne srednje vinar- ske šole v Mariboru, Ze opetovano smo povdarjali, da je ustanovitev za- voda, ki ne služi izobrazbi našega malokmetijstva, na naši severni meji

imi biči. Praktičnih, energičnih mla- deničev s potrebno teoretično naobraz- bo, ki bodo posestva svojih staršev umno upravljali, nam bo treba in teh nam na žalost srednje in visoke šole pač ne bodo dajale.

Mi stojimo na stališču, da mora vlada v prvi vrsti skrbeti za nižje kmetijsko šolstvo, ki je neposredno namenjeno in dostopno mladim ljudem iz naših malokmetijskih slojev. Sred- nje in visoke kmetijske šole naj bi se reducirale na minimum, kolikor pa jih že je, naj bi v resnici odgovarjale za- htevam današnje moderne dobe. Tako n. pr. je neodpustljiv greh naše vlade da je opustila takozvane vinskiarske šole in da se merodajni krogi še danes niso pobrigali za ustanovitev ta- kozvanih kmetijskih zimskih šol (te- čajev). Ako se vlada za nižje kmetij- sko šolstvo ne bo pobrigala, nam tudi ustanovitev raznovrstnih, srednjih kmetijskih šol ne bodo pomagale na zeleno vejo.

In tega dejstva naj se zavedajo tudi vsi tisti, ki so nekaj časa prikri- to in neprikrito harangurali proti no- voustanovljeni šoli, sedaj pa njene po- trebe kar prehaliti ne morejo.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Ministrski predsednik Pašič se bo menda res odpravil tako dolgo h kralju v Pariz, da se bo ta poprej vrnil v Beograd, kjer se že krog ministrske mize temeljito posve- tujejo, kako bi ga sprejeli in kronali.

Naša kraljevina in Av- strija ste se že našli glede pogaj- janja v finančnih zadevah, ker si bo- mo v finančnem oziru kmalu bratec iz Avstriji. Ta pogajanja med nami in Avstriji, ki so se vršila v Beogradu, so sedaj radi pomanjkljivosti avstrijskih pooblastil prekinjena in se bodo od o- beh strani nadaljevala na Dunaju.

Sei zunanega ministr- stva, znani g. Tiča Popovič, ki je odstopil radi predaje Pečuha in Baže Madžarom, je dobil začasnega nasled- nika v osebi dr. Miroslava Jankoviča.

AVSTRIJA.

Glede predaje Zapadne Ogrske Avstriji so se Madžari pre- sneto postavili po robu. Organizirali so čete in jih kot nekaj pesek za en- tentine oči prikrili z imenom: tolpe, za katerih početje odklanja ogrska vla- da oficijelno odgovornost. Te tolpe so danes tako drzne, da ne predajo samo no mirovni pogodbi Avstriji pripada- jočega dela Zapadne Ogrske, ampak delajo za Avstrije dokaj nevarne in usodepolne izlete na Nemško Stajers- ko. V odseku Zagersdorf—Wiener- Neustadt so napadle madžarske tolpe orožniško postajo v Zagersdorfu, ka- teri je slednjič zmanjkalo municije in jo je morala potegniti pred Madžari. Odsek Kirchschlag stražijo avstrijski dobrovoljci. V okolici Bersteina se pa zbirajo močne madžarske tolpe in isto- tako tudi v odseku Hartberg.

Antanta je seve opozo- rila Madžare v posebni noti na te njihove oborožene ekskurzije v Avs- trijo in na potrebo predaje Zapadne Ogrske Avstriji. Budimpeštanska vlada bo najbrž sedaj sklicala parlament, da se bo izrekel ta o končnoveljavni usodi Zapadne Ogrske.

GRŠKA.

Grško-angleška poročila znajo povedati o zavzetju Angore od strani Grkov. Grška ofenziva se tudi baje ugodno razvija v smeri proti gorovju Ordi. Grška vojska prodira od Korotina proti Eski Buli in se je polastila močnih postojank pri Ildisu in Dagu. Grški uspehi so že zopet — menda za nekaj dni tako sijajno zma- goslavni, da je čestital angleški pol- kovnik grškemu kralju v znak zmage grških čet.

Slobodna štampa.

V Splitu je bil novinarski kongres. Prišli so „državotvorni“ srečno — nesrečni novinarji državotvornih in „protidržavni“ nesrečno — srečni novinarji protidržavnih listov.

Prvi so srečni, ker se jim ni bati tako divjih elementov Pribičevićeve policije in nesrečni, ker morajo brez upa zmage prati vladnega zamorca, drugi so pa nesrečni v vedni uvernosti, da se „državotvornost“ po špijonskih in ovaduških jezikih ali po pandurskih in kozaških batinah pred njimi ne „zaščiti“ in pri vseh teh okoliščinah vendarle srečni, ker se jim v opozicijskih listih nudi vsa prilika, pobijati največje zlo za narod in državo — korupcijo demokratične državotvornosti.

Bila je velika, pestra družba in prevladovalo je mnenje, da je naša proslavljena „tiskovna svoboda“ zavzela Abdul-Hamidove dimenzije.

Par gorečih demokratov — pristno-hrvatski Wilder; za ustavo zaslužni in podkupljeni beg Korkut, neki Klobašica i. dr. — so se postavili na čisto „stanovsko“ stališče in skušali spraviti take razgovore iz dnevnega reda. To se jim ni posrečilo in nazadnje so celo sami morali glasovati za resolucijo proti današnji „slobodni štampi“.

Udali so se mnenju in naziranju stanovskih tovarišev, ker se niso mogli toliko ponizati v očeh razsodnega in izkušnega stanu, doma, v svojih listih, bodo pa maso še naprej obmetavali s slavospevi o demokraciji in svobodoljubnosti današnjih vladinovcev.

Atentatorska specijaliteta

je v Jugoslaviji. Cela zgodovina ne pozna take. V Vukovaru so zopet prijeli nekega delavca, ki je imel od Gahardija nalogo, da ubije Pašiča. (Obzor, št. 242). Ta čudni atentator se je peljal v Gradec po naročilo. Nemci bi rekli „zur Befehlsausgabe“. Iz Gradca je šel v Beograd, da si Pašiča dobro ogleda, ko je to storil, se je peljal domov, obiskat svojo družino, imel pa je menda vse na čelu zapisano in tako so ga ob tej priliki prijeli. Pašiča je hotel ubiti na potu v — Marijine Lazny. To je več kot čudno, mi vedno beremo v listih, da namerava Pašič danes sem, jutri tja, poputranjem Bog zna kam in da je še vedno v Beogradu, ta delavec pa čisto natančno ve, — po graškem naročilu še povrh — da ne gre nikamor drugam, kot v Marijine Lazny, kar celo Pašiču same mu ni znano.

Pri Trojanah so zagorski ali celo trboveljski „atentatorji“ prežali na Kukovca. V najlepšem miru so prekopali cesto, položili vžigalno vrvo, zvezali jo s celim tvorom dinamita ter napeljali 100 korakov daleč pod neki kozolec in prekopale lepo zasuli. Nikdo jih ni videl, ko je pa žandar po srečnem slučaju zapazil sledi kopanja, se je naenkrat opazilo tudi par sumljivih ljudi okrog kozolca in na bližnjem bregu.

Danes jih že imajo! („Jutro“ 8.9.). Dva komunistična rudarja sta in eden je vse priznal, podrobnosti se pa v „interesu preiskave zamolčijo“, — kakor vedno.

Poznani in proslavljeni „državotvorniki“ postajajo veliki junaki ogroženi od vseh strani od množice atentatorjev, ki so sicer jako zviti, ki vedo za vsako, celo nameravano potovanje, ki se spoznajo na vsako vrsto orožja in celo na dinamit, ki nemoteno prekopljejo celo cesto in ki se — kar je seveda glavno — pred izvršitvijo naenkrat pokažejo in sami izdajo.

„Jutranji list“ poroča tudi o neki zaroti, ki pa ni jugoslovanskega, temveč bolgarskega izvora. Stambulski je baje dejal nekim novinarjem, da so jugoslovanski in bolgarski komunisti skupno sklepali in odločali, naj se požene jugoslovanski parlament v zrak. Če je tako, potem pač lahko z mirno vestjo trdijo vsi naši ministri, da so ogroženi in ni več treba gledati in raziskovati raznih strašil proti posameznim.

Ce se bo na podlagi te najnovejše zarote začela „istraga“, potem je pač najboljši čas in prilika, da se v njo zapletejo voditelji in pristaši vseh opozicijskih strank. Demokrati, ra-

dikati, samostojneži in peščica podkupljenih begov naj se okraši s posebno barvo in udari po nas, da bo tako kot nekaj v Bizancu med „zeleno in modro“ ali med „belo in rdečo“.

Strašna težava.

„Balkan“ poroča, da je imel detektiv, ki je vodil bivšega komunističnega poslanca Simo Miljuša iz Beograda v Zagreb, strašne muke in težave z njim. Ves čas — tudi celo noč — je moral stati z revolverjem v roki zraven njega, to pa ne zato, ker je poslanec Miljuš besnel, grizel in breall temveč zato, ker je rekel, da ves policijski trud in vsa prezanjanja ne bodo do zafra komunistične ideje.

Samo v našem „svobodnjaštvu“ se preži na besede z revolverjem v roki in samo pri nas se lahko na ta enostaven način pride do mučeništva v izvrševanju poklica.

„Balkan“ ščuje radi tega vse paragrafe zakona o „državni zaščiti“ na bivšega poslanca in če bi bil policist slučajno sprožil ter ga ubil, bi ne bilo nikake „istrage“ — dali bi mu brez vsega kako pohvalo.

Zlato in srebro potuje.

Že ves čas je finančna uprava vedela, da zginjavajo iz naše države velike množine zlata in srebra. Sedaj so se pa le uskolili in sestavili posebno kontrolno četo, ki pod vodstvom načelnika iz finančnega ministrstva nadzuruje in kontrolira ves mednarodni železniški promet.

Te kontrole so imele precej uspeha. Koncem pretečenega meseca so dan revom v orient-ekspresu našli vse polno vreč zlatega in srebrnega denarja — dinarje, krone, kakor tudi suhega zlata, vsega skupaj krog 400 kg. Vse to je bilo lepo shranjeno v plombiranih vrečah in zavojih po poštnih in prtljajnih vagnih. Prvega tihotapca so zgrabili blizu Sušaka. Hotel je z zlatom in srebrom na Reko. Drugi je bil neki francoski spremljevalec vagona, tega so zaprli v Ljubljani, zajeli pa nekje med Zagrebom in Ljubljino. Pravi, da si je zlato nabavil v Vinkovcih.

Pri preiskavi v Vinkovcih so prijeli francoskega konduktorja, ki je imel zlato skrito v plafonu vagona. — Pravi, da ima svoj plen iz Rumunije.

Zadnji, največji plen se je zasegel v kupu polnih poštnih vreč, baje carigradske provenijence.

Več se ne ve, najbolj čudno je pa to, da naša finančna uprava že dolgo ve, da je naše zlato na „potovanju.“ Zlat denar med narodom ne cirkulira, shranjujejo ga visoki „državotvorci“ in najbrž so ga oni poslali na „pot“ — kot svoj čas platin v diplomatskih — škrinjah Cariniki tudi niso videli neprijavljenih vreč.

Istraga bo, pa menda tajna.

Vladajo kakor znajo

Pašič reorganizira — ne državni aparat, temveč svojo radikalno stranko. Čudno, da se mu zdi to še potrebno in da izdaje celo neke proglose. Radikalna stranka se itak sama reorganizira, koruptni elementi se zbirajo krog oseb, ki pravijo: „Mi smo program, mi smo stranka, mi smo država“. Cisti in pošteni odpadajo, še bolje — drugim več ostane, dokler to gre in dokler še državo vladata Pašič in Pribičević.

Kako se boje za vladna korita demokratije! Glavni odbor demokratične stranke je imel 6. t. m. sejo, katero so „žegnali“ kar tri ministri: Pribičević, Kumanudi in Krizman. Pri tej priliki so najbolj povdarjali neizogibno potrebo zveze demokratov z radikalni. Sklenili so celo, da bodo izdali demokratije apel na vse poslance iz radikalnega kluba, naj prenehajo s kampanjo proti demokratom. Ta demokratični apel radikalom nam znači, da bo knalu konec bratstva med radikali in demokrati — a prevrnila se bodo pri tem koncu tudi demokratiška korita.

Demokratiški straši Protič, stopa v ospredje. Glavni odbor demokratične stranke je sklenil naprositi Pašiča, naj ta obsodi potom službene objave Protičeve akcije, ki je povzročila na Hrvatskem velike zmede. Mi smo pa mnenja, da ne bo sodil Pašič Protiča na pritisk in prošnjo demokratov, am-

pak Protič Pašiča s policajdemokrat vred.

Samo na občinske mandate se upa naša policajdemokratije. Notranje ministristvo je dalo političnim oblastem naročilo, naj izvrše priprave radi povernih volitev v vseh občinah, kjer so bili razveljavljeni komunistični mandati. Vladinovi imajo pri vsi ruski in naši žandarmeriji le toliko korajže, da so se upali naskočiti občinske komunistične mandate z novimi volitvami, ne pa državnozbornskih, ker se boje za svoje demokratično radikalno politično kampanjo.

Lani se niso upali, letos bodo pa zopet začeli s popisom živine in vozil. Vojno ministristvo je odredilo, da se mora v mesecih septembru in oktobru nadaljevati lani ukinjeni popis živine in vozil. Seveda ostanejo za ta popis v vejavni naredbe, ki so bile izdane lani. Baš radi brezmiselnosti naredb glede tega popisovanja je morala lani vojaška oblast sistirati popis, a letos, mesto da bi olajšala ljudstvu ta popis, ga bo nadaljevala pod istimi narodi razdražljivimi pogoji kot lani. Ne verimo, ali je ravnokar omenjeno trma ali pa zaplankanost vojne oblasti, ki ni v izku dnega leta glede popisnih naredb napredovala niti za las. Vojaške oblasti začnejo s popisom dne 15. septembra, komande vojnih okrugov bodo izdale še podrobne načrte.

Tudi angleški kapital se briga za naše narodno premoženje. Rudniki so mu prav posebno všeč in kakor se poroča iz Beograda, so bili neki angleški zastopniki pri ministru za šume in rude dr. Krizmanu, da sondirajo teren za nakup. Minister bo spravil zadevo pred ministrski svet, če ne bo stvar poprej tiho in mirno za kulisami dozorela. Vsi beograjski „poročarji“ se niso sili, ene bo napasel francoski „Omnium Serbe“, drugi se bodo pač skušali nasloniti na angleške izkoriščevalce in špekulante. Kmalo bodo v naši državi zastopani vsi kapitalisti, ki se razumejo na postopanje s kolonialnim blagom.

Razne vesti.

Okrajni shod SLS in SKZ v Ptuj se vrši v nedeljo, dne 18. septembra na dvorišču minoritskega samostana, ob slabem vremenu pa v Društvenem domu. Na shodu govori dr. Korošec in drugi. Shod se začne ob 9. uri s pridigo v samostanski cerkvi, ob 10. uri sv. maša, ob 10. uri začetek shoda. Ustanovi se tudi okrajna Zupanska zveza. Agitirajte po vseh župnijah in občinah za obilno udeležbo. Izglasite shod pri vseh cerkvah. — Slov. kmetijska zveza.

Pri Sv. Križu tik Slatine se vrši dne 18. t. m. velik tabor fantov in mož, popoldan pa orlovska telovadba. Pridite v obilnem številu!

Shod v senci bajonetov. Na Malo Gospoju se je vršil na prijazenm hribu pri cerkvi Sv. Primoža nad Muto shod obmejnih Slovencev, katerega je sklicala Slovenska kmetijska zveza. Shod, ki je bil številno obiskan je otvoril in spretno vodil tamošnji versko in narodno zavedni, splošno priljubljeni župan Marko Lavko. V svojem pozdravnem nagovoru je zborovalcem predstavil navzočega vladnega komisarja dr. Trstenfaka ter govornika iz Maribora, urednika Stupana. Govornik je v svojih izjavah ožigosal siina in često krivična davčna bremena, zlasti način iztirjevanja davkov, ko dobe davčni uradniki za vno iztirjevanje davkov poseane nagrade, kar ni primere v nobeni drugi državi. Sklepno je še govornik obrazložil razna gospodarska vprašanja, katerim je naše obmejno kmetijsko ljudstvo sledilo z velikim zanimanjem. Na shod je vlada poslala tudi orožništvo. Do kakih nemirov ni prišlo.

Ljudski shod na Humu pri Ormožu je bil dne 8. sept. zelo dobro obiskan. Predsedoval mu je mladi župan in vr! naš somišljenik g. M. Ivanuša. Govorili so: poslanec Pišek, profesor Vesenjak in tajnik Zebot. Shod je trajal 2½ ure. Zborovalci, odlični naši somišljeniki iz ormoškega okraja, so glasno odobrvali izvajanja govornikov in obsojali izdajalsko in koruptno početje samostojnih. „Jungschützenhauptmann“ Porekar je poslal na ta shod svojega naidebnega sinčka, ter starega in mladega Vtičarja in še nekatere golobradnike, a ves njih napor shod motiti je bil zamanj. Zborovalci

so izrazili zaupanje in zahvalo Jugoslov. klubu, posebno dr. Korošcu za borbo za avtonomijo Slovenije, izrekli pa so ostro obsodbo samostojnim izdajicam. Izvolil se je okrajni odbor Zupanske zveze. Za predsednika je izvoljen župan Ivanuša.

Namigljaj za naše „hofrate.“ Direktor urada za agrarno reformo dr. Fric Lukan je pomaknjen v IV. plač. razred na dosežanem mestu in je vstopil v radikalno stranko. Radikalna stranka bo začela rasti v Sloveniji od „hofratov“ navzdol in že šteje sedaj menda kakih 15 udov, ako jej prištemo par davčnih upraviteljev in ekssekutorjev iz Kočevja, ki so počutili potrebo, da se prelevijo v radikale.

Nadučitelj Porekar na Humu pri Ormožu je stopil iz demokratične stranke z razvito zastavo v tabor Samostojne. To je tisti Porekar, ki je bil avstrijski prv vrste. Nabiral je vojaštvu še nedorastle slovenske mladence v svoj „Jungschützenkorps“, katere je pošiljala Avstrija kot „Kanonenfutter“ na fronto. Porekar je vzel celo vojsko plačo kot nadučitelj, mastne tisočake kot „Jungschützenhauptmann“, žena njegova pa še veliko podporo na vrh. Slovenski viničar in bajiar pa sta trpela in gladovala z otroci vred. In tak človek bi sedaj zopet rad zavajal naše ljudstvo v tabor slovenskih izdajalcev — v tabor „Samostojne“!

Nevarno je obolel č. g. kanonik Alojzij Arzenšek. Priporoča se v menento!

Volitev v cenilno komisijo za dohodnino za cenilno okraj Maribor mesto in okolica se bo vršila dne 25. septembra 1921 pri davčnem uradu v Mariboru. Vsak volilec voli šest članov in šest namestnikov. Volitev je osebna in ustna z izključitvijo katerihkoli pooblastil, le nadletniki in osebe pod nadzorstvom morajo svojo volilno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih. Voliti smejo vse osebe, ki so vpisane v imenike, toraj tudi ženske. Posebne legitimacije in glasovnice se ne razpošiljajo. Volilci naj se torej legitimirajo s plačilnim nalogom ali na drug verodostojen način. Voljeji smejo biti le v dotičnem cenilnem okraju dohodnini zavezane osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto ter uživajo vse državljanske in politične pravice.

Konjska dirka na Teznu pri Mariboru se vrši v nedeljo, dne 11. septembra t. l. ob 10. uri popoldne. Prijave k dirki so zelo številne, celo iz Zagreba, Varaždina in Celja.

Začetek šolskega leta 1921-22 na drž. vinarški in sadjarski šoli v Mariboru je 16. septembra t. l. kakor je bilo že razglašeno. Tega dne med 10. in 12. uro se imajo prijaviti vsi učenci v pisarni ravnateljstva. Ta stara kmetijsko-strokovna šola se naj ne zamenjuje s novo srednjo vinarško, sadjarsko in poljedelsko šolo v Mariboru, za katero se določa začetek šolskega leta posebej pozneje.

Meščanska šola v Soštanju. Vpisovanje učencev in učenk v I. in II. razred bo v četrtek, 15. t. m. dopoldne. S seboj je prinesiti zadnje izpričevalo, krstni list, domovnico in dokazilo o stavljenih kozah. Ravnateljstvo.

Solskim uradom in vodstvom ter p. n. učiteljem in učiteljicam priporoča Cirilova tiskarna v Mariboru šolske tiskovine in knjige, pisarniške potrebščine kakor: črnilo, peresa, pesničke, svinčnike, radirke, ravnila, papir, gobe, kredo in drugo. Na razpolago ima tudi vse predpisane zvezke in šolske knjige. Posebno se opozarja na lepe risalne bloke. Kdor vzame najmanj 100 raznih zvezkov, dobi 10 komadov kot nameček za revne otroke. Cene vseh predmetov so priznano najnižje.

Starši, dijaki in učenci, pozor! Kdor hoče poceni kupiti šolske knjige in šolske potrebščine, posebno zvezke, risanke, risalne bloke, papir, peresa, svinčnike in druge reči, naj gre v Cirilovo tiskarno v Mariboru. Tam se dobi posebno poceni tudi fini risalni papir.

Iz Maribora.

Minister dr. Kukovec je imel v sredo zvečer v Narodnem domu v mariborski dvorani zborovalcev — 123. In v beograjske liste bo Kukovec langiral vest o sijajnem zborovanju v Maribo-

na Glasilo se bo: „Zborovalcev na tisoče“

Fašizem je obsodil „Narod“ od 6. t. m. s sledečim: „Fašizem, ki je notranje zlomljen, ki je diskreditiran tako zelo pred vsem svetom, da mu sam papež piše posmrtnico, ta fašizem, ki je tako slab, da je brezmočen nasproti arditom, taisti fašizem ima moč in pogum“ da tudi v Mariboru pod generalni: Skerianiz (Skorjano), Jaklič in Sarh nekaznovano podžiga potrebnost mariborske — pošteno mišleče javnosti. (Op. uredn.)

Skosan tat. Pred dnevi je bila mariborski tvrdki Laufer v Gosposki ulici ukradena zeleno pobarvana dvokolnica (gare) s črkama J. L. Skosan tat se je sam javil policiji ter priznal tatvino. V sled pomankanja denarja je zakrivil tatvino, dvokolnico je pa za 300 K prodal nekemu kmetu na trgu Kralja Petra. Dotični kmet se je odločil v smeri proti Tržaški cesti. Kmetec dvokolnico se prosi, da vrne tvrdki Laufer v Mariboru dvokolnico ali gare, ker je ukradeno blago.

Redni pouk v glasbeni šoli Glasbene Matice v Mariboru se prične dne 15. septembra. Novi in stari gojenci naj se priglasijo le ustmeno vsak dan od 9. do 11. in od 15. do 17. uri v ravnateljski pisarni, Aleksandrova cesta 5, III. nadstropje. V tem šolskem letu se bodo poučevala razum violine, viole, čela in kontrabas, tudi pihala: flauta, hobo, klarinet, fagot, rog, trompeta, pozauna. Opozorja se posebno na to, da imajo gojenci za pihala, tudi čelo in kontrabas pri oproščanju od šolnine prednost. — Ravnateljstvo.

K Sv. Duhu na Ostrem vrhu gre skupina planincev. Odpelimo se z jutranjim vlakom v nedeljo do St. Lovrenca ter krenemo na vrh.

Izlet. Mariborska podružnica S. D. priredi v soboto, dne 10. t. m., izlet na Pohorje. Zbirališče pred Veliko kavarno, odhod ob 14. uri k razglednemu stolpu in v Mariborsko kočjo. Naprej po dogovoru. Prenočišča so za izletnike v zadostnem številu rezervirana.

Gospodarstvo.

Državni dolgovi SHS.

Direkcija državnih dolgov je sestavila vse podatke o dolgovih naše kraljevine v tuzemstvu in inozemstvu. Med te dolgove se štejejo tudi predvojni dolgovi dežel, ki so bile prej pod Avstro-Ogrsko. O vojnih in predvojnih dolgovih bivše Avstro-Ogrske v tem poročilu ni niti govora. Glede predvojnih državnih dolgov Avstro-Ogrske ima pogodba v Saint Germainu od dne 10. septembra 1819 v členu 203 jasna določila, veljavna za nasledstvene države, ki morajo prevzeti ta dolg.

Naši listi so suhoparno poročali o tem poročilu direkcije državnih dolgov brez komentarjev?! Tako imenovane državne dolgove države SHS moramo postaviti na trojni konto. Takozvani, v tem poročilu imenovani državni predvojni dolgovi bivših avstro-ogrskih po-

krajin niso državni dolgovi, ampak so dolgovi dotičnih pokrajin in se morajo kot taki vpoštevati pri likvidaciji dotičnih pokrajin, ki imajo gotovo vse toliko aktiva, da z lahkoto vsaka svoje dolgove pokrije. Ti dolgovi se torej ne smejo računati med državne dolgove.

Prvi konto tvorijo predvojni, drugi konto tvorijo vojni in tretji konto dolgovi, ki so se kontrahirali po ujedinenju. Ako tedaj zaključimo prvi konto, ne smemo vzeti na ta konto samo predvojne dolgove Srbije, ampak na ta konto spada tudi percentuelni znesek predvojnega dolga bivše Avstro-Ogrske, katerega mora po senzorski pogodbi prevzeti država SHS. Istotako spada na drugi konto ves vojni dolg Srbije in na avstro-ogrsko pokrajine pripadajoči znesek vojnega posojila bivše Avstro-Ogrske. Ako se iz skupnih davkov države SHS odplačuje in obrestuje vojni in predvojni dolg Srbije, je logično in pravično, da se mora tudi iz skupnih davkov odplačevati in obrestovati vojni in predvojni dolg bivše Avstro-Ogrske, ki odpade na Hrvate in Slovence, ker država se imenuje država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pa tudi valutna relacija ni v nobenem primeru, kar se tiče srbskega in avstro-ogrškega dolga. Pred vojno se je lahko računalo 1 frank = 1 krona = 1 dinar. V tej relaciji so se tudi dotični vrednostni papirji na borzi notirali. Sedaj pa notira 1 frank = 13 kron, in se na ta način za toliko poveča srbski dolg, ki se glasi v frankih, med tem ko se naša krona tudi v vrednosti zmanjša, tako, da dobi od naših davkoplačevalcev inozemski upnik srbskega dolga polno vrednost, kakor pred vojno, med tem, ko bi dobil posestnik obligacij predvojnega dolga Avstro-Ogrske v državi SHS skoraj ničvredno valuto te države. Krivica tiči v tem, da moramo Srbi, Hrvati in Slovenci plačevati, da se obrestujejo predvojni in vojni dolgovi samo Srbije in to v polnovredni predvojni valuti, med tem, ko za vojne in predvojne dolgove avstro-ogrskih pokrajin, ki pripadajo državi SHS, nihče ne skrbi, in se tej vrsti davkoplačevalcev, to je Hrvatov in Slovencev, dela vnebovpijoča krivica. Da je to istina, govori dejstvo, da se za plačevanje obresti zaostalega predvojnega dolga Srbije predvideva v državnem proračunu svoto preko 47 milijonov frankov, ali (1 frank = 13 kron) 611 milijonov kron, za avstro-ogrski predvojni dolg pa — nič. Med državne dolgove države SHS se štejejo tudi vojni dolgovi Srbije, iščemo pa zaman vojnih posojil bivših avstro-ogrskih pokrajin. To je nesrečna dvojna mera, in udari le en del davkoplačevalcev, ki izgube na dohodkih in premoženju, poleg tega morajo pa še plačevati težke milijone.

Da se reši to vprašanje, je dvojno mogoče. Ali se pripoznajo kot državni dolgovi vsi vojni in predvojni dolgovi Srbije in ves na avstro-ogrsko pokrajine v državi SHS pripadajoči percentuelni znesek dolga bivše avstro-ogrške monarhije, ali pa naj vsak teh dveh faktorjev skrbi za pla-

čevanje in obrestovanje svojih predvojnih in vojnih dolgov za se. Dotične svote naj se v državnem proračunu pri dohodkih in izdatkih posameznih pokrajin ločeno navedejo. Skupen državni dolg je le oni, ki je bil po ujedinenju kontrahirani. Oglejmo si malo, kako bi izgledal, ako bi vsak faktor zase prevzel na njega odpadajoče dolgove, vojne in predvojne, a skupaj samo one, ki so nastali po ujedinenju, konečno vsaka pokrajina svoje interne dolgove.

Srbija kot bivša kraljevina ima predvojnega dolga 803 milijonov frankov in vojnega dolga 1.936 milijonov frankov, ali če računamo frank po 13 kron — 36.387 milijonov, to je skoraj 36 milijard kron.

Bivše avstro-ogrsko pokrajine bi prevzele na nje odpadajoči del predvojnega in vojnega avstro-ogrškega dolga, ker se ne more ta dolg diferencirati. Avstro-Ogrska je imela predvojnega dolga približno 18.600 milijonov K. Sedem držav: Avstrija, Ogrska, Poljska, Cehoslovaška, Italija, Rumunija in Jugoslavija si je razdelilo Avstro-Ogrsko, torej morajo te države prevzeti tudi garancijo čela teh 18.600 milijonov K pri svojih državljanikih. Ako pripade na jugoslovanske pokrajine visoko računeno 2900 milijonov K in vojnega posojila 2000 milijonov K, bi torej znašal naš dolg, za katerega bi bivše avstro-ogrsko pokrajine v državi SHS garancirale, 4 milijarde K. Te 4 milijarde bi te pokrajine igraje obrestovale in amortizovale iz svojih dohodkov, oziroma iz davkov. Avstrijskega dolga je bilo po izkazu leta 1912 placiranega na Nemškem 2624 milijonov, na Francoskem 2200 milijonov, v Sviči 201 milijon, v Belgiji 152 milijonov, na Holandskem 172 milijonov in v drugih državah 101 milijon; ogrskega dolga je bilo na Nemškem 2024, na Francoskem 1000, na Angleškem 180, v Sviči 177, v Belgiji 134, na Holandskem 215 milijonov. Po letu 1912 so entente države vrnilo vsaj polovico teh obligacij; prevzeti jih je morala deloma Avstro-Ogrska, deloma Nemčija, ki je prevzela gotovo polovico teh vrtnjenih obligacij. Pred magane države bodo morale prevzeti avstro-ogrski predvojni dolg, kolikor se tiče ententnih držav, a prevzeti bodo morale tudi vsaka nasledstvena država za-se ta dolg, kolikor ga bo do dotični državi. Kako se bo to rešilo, še ni gotovo, a toliko stoji, da ta dolg ne sme biti izgubljen. Vprašanje je pa tudi, po katerem kurzu se bodo te obligacije sprejele, ker stara avstrijska krona je bila enaka franku in dinarju. Avstro-ogrsko pokrajine so stopile v državo SHS z velikanskim narodnim premoženjem, ki daleč presega ono posebno Srbije po vojni, a za vse to naj bi se nam ne pripoznalo malenkost 4 milijard vojnega in predvojnega dolga, med tem ko morajo te pokrajine pripoznati čez 36 milijard srbskega dolga. To je očitno krivica, in vsi zastopniki teh avstro-ogrskih pokrajin v državnem zboru so moralčno zavezani, da brez razlike na politično stranko, kateri pripadajo, ugo-

varjajo krivici proti narodnem premoženju teh pokrajin, ali pa naj zahtevajo, da se računi vojnih in predvojnih dolgov Srbije ločeno upravljajo od dolgov pripadnih pokrajin. To bi pač bila najbolj pravična rešitev tega vprašanja. Ti papirji so žigosani in se celo lahko na posamezne pokrajine porazdele. Kako druge nasledstvene države postopajo za nas, ni merodajno, ker naše stališče je popolnoma drugače; kvečjem bi se dalo primerjati z Rumunijo, kjer so se tudi pokrajine bivše Avstro-Ogrske zvezale z suvereno državo, ki je imela istotako kot Srbija svoj vojni in predvojni dolg.

Po ujedinenju se je napravil skupni dolg, od katerega se je uporabilo 50 milijonov frankov ali 650 milijonov kron za izplačevanje bonov predvojnih srbskih posojil, med tem, ko se je predvojno posojilo sedaj državi SHS pripadajočih avstro-ogrskih pokrajin popolnoma prezrlo; priznati pa morajo te pokrajine srbsko predvojno in vojno posojilo. To je čisto navadna usoda okupiranih dežel. Ta skupni, po ujedinenju kontrahirani dolg znaša 40 milijonov dolarjev, 650 milijonov frankov, 1036 milijonov kron in 639 milijonov dinarjev, ali frank = 13 kon dolar = 170 kron, dinar = 1 krona, 18.842 milijonov kron.

Ako priračunamo še Crnogoro, katere dolg, 17 milijonov frankov = 221 milijonov kron, smo tudi skupno prevzeli in katerega moramo obrestovati tudi bivše avstro-ogrsko pokrajine — med tem ko se za naše dolgove nihče ne zmeni, imamo sedaj takozvanega državnega dolga v državi SHS 55.450 milijonov kron. Lepa svota!

Dolg posameznih dežel teh pokrajin ne pride v poštev, ker to mora biti račun likvidacije teh dežel. Priporočamo vsem poslanecem, pa tudi vsem volilcem davkoplačevalcem, da vprašanje teh takozvanih državnih dolgov v bodoče bolj uvažujejo, ker tako enostavno se ne more preko tega vprašanja preiti na dnevni red. Mi nočemo biti državljani druge vrste, ki bi morali kot po vojni okupirani sovražniki plačevati svoj tribut. Postaneci, tu vas čaka hvalevredno delo, da razčistite zrak!

Orlovski vestnik.

Oplotnica—Cadram. Orlovski dom v Oplotnici je gotov. Stavba je dolga 18 m, široka 8,20 m notranja višina 6,30 m, zunanja 4,60 m. Postavljen je ta dom med Oplotnico in novo župnijsko cerkvijo poleg ceste na zvišenem prostoru in je daleč viden po celem rodovitnem oplotniškem polju. Z zidavo Orlovskega doma je bilo veliko truda in skrbi; nasprotniki so mislili, da bomo opešali, a njih škodoželjni up je splaval po vodi. Slovesno blagoslovljenje novega doma se bo vršilo 25. septembra t. l. Natančnejši vsprelet lepše slavnosti priobčimo v prihodnjih dneh. Ob koncu se pa moramo zabeležiti v album „Nove Dobe“, ki je o znanjala SHS Sokolovom, da bo stal letošnjo jesen Sokolski dom v Oplotnici: „Tam kjer Sokolski dom stoji, repeca zeleni“.

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Eros.

(15. nadaljevanje.)

„Vino, ženske, igre, žrtve, divje zverine, borbe v cirkusu — legion ljubi samo v službi amfiteatra! To ti je bil prijatelj našega poklica!“

„In tisti tvoj poklic?“ je vprašal Britanec. Dobra volja se mu je vrnila, ko so bile zopet proste njegove roke. „Mislim, da ga uganem tudi brez mnogega popraševanja.“

„Ni težko uganiti! Ne sramujem se svojega poklica in tudi svojega imena ne! — Morebiti si že čul o Hirpinu, gladiatorju? Toskanec po rojstvu, svobodni rimski državljani, vedno pripravljene, se boriti s komurkoli, ki mi je enakovrsten, peš ali na konju, z zavezanimi očmi ali pa poloborožen, na boju vozu ali pa na golih tleh, z dvema mečema, z mečem in ščitom, s samim mečem, s kopjem — s kakršnekoli orožjem in z vsakršnim orožjem, vedno izvzemši mrežo in zanjko. Tega ne morem niti slišati, po mojem mnenju to ni poštna borba — toda kaj boni ti pravil o tem“, je pridjal in premeril mogočno postavbo sužnje-

vo, „gotovo sem te že nekje videl. Izgledaš, kot da bi bil član naše družine“ —

Suženj se je nasmehnil, poklon mu ni bil zopr.

„S tem si vsekakor na poštenjši način služiš svoj vsakdanji kruh, kot mnogi drugi, ki sem jih videl v Rimu!“ je rekel, bolj za se, kot za tovariša. „Moža utegne zadeti še žalostnejša smrt, kot v amfiteatru.“

„Žalostnejša smrt!“ je ponavljal Hirpin. „Lepšo smrt bi pač težko našel! Misli na neštete glave, ena poleg druge, kakor jabolka, tja gori do vrha amfiteatra! Misli na patricije in senatorje, ki stavijo svoje zlate ovratnike in obročke in milijone sestercijev** na tvoje mišice in na konico tvoje meča! Misli na svojo lastno silo in moč, izurjeno in izvežbano, da se čutiš močnega kot slon, lahkega in z lesenim ščitom na roki in kratkim me-

* Družina so se imenovali gladiatorji, ki so zahajali v isto borbeno šolo.

** sestercij (sestertius) je bil kovani rimski drobšč, ki je v dobi Nero-novi veljal okroglo 20 naših vinarjev,

čem v pesti, ko korakaš mimo cesarja in mu zakličesh: Ave, morituri te salutant! — Misli na naporno borbo z nasprotnikom, nogo ob nogi, roko ob roko, oko v oko, ko odbijaš njegove napade, loviš njegove udarce, čakaš na ugodni trenutek — in če ga končno dobiš — nanj planeš kakor divji ris, in zvesto in ostro šine tvoj meč v njegove prsi in tvoj nasprotnik se zvrne v pesek —!

„In če on prej umre ugodno priliko?“ je vprašal suženj. Navdušenost tovariševa ga je nepremagljivo potegnila za seboj v zanimivi predmet. „Če si za palec previsoko dvignil svoj ščit, če si za pol trenutka prepozno sunil v vpad — če njegove meč zadene tvoje prsi in če se ti prevrneš v pesek? — Kako pa se potem počutiš?“

„Seveda, fant, potem pa moraš ti čez Siks*, da ti odkritosrečno odgo-

† „Pozdravljajo te, cesar, ki gre do v smrt!“ S temi besedami so gladiatorji pozdravili cesarja v amfiteatru, preden so nastopili za borbo.

* Bajeslovna reka, čez katero Haron v svojem čolnu prevažal duše umrlih v Hades, v kraljestvo Plutona in Prozerpine.

vorim. Jaz si do danes tega še nisem izkusil. Če pa bo prišlo, bom že vedel, kako je. — Ampak takole besedičenje dela žejo in solnce že tudi dovolj vroče, da ti se zamorec spekel. Pojdi z menoj, diecko! Senčnat kotiček poznam, ker izprazneva v lepem miru in hladu meh vina**, malo poigrava, ali pa se za zabavo potegneva za razmena, da bo minil popoldan!“

Suženj se ni branil. Hvaležen je bil svojemu novemu tovarišu, da ga je rešil nevarnega spopada z liktorji. — Razen tega je prevezala robato možafost gladiatorjevo prisrčna prikupljivost, ki je dobro delo osamelemu ter resnobnemu Britancu. Vkljub svoji in tudi v gladiatorskem poklicu nenavadni srčnosti namreč Hirpin ni poznal tiste sirovosti, kakršna je običajna — med borilci po poklicu in se je odlikoval po svoji brezskrbni dobrodušnosti, ki je vsekakor jako redka med atleti vseh časov, in ki si je takoj pridobila srce in naklonjenost sužnjevo.

** Tistikrat se niso poznali sodovi in so vino siranjevali v mehovih iz ovčje ali kozje kože.

Dalje prihodnjé.

Pridnega učenca z dobrimi spričevali, sprejme trgovina JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2. 3-3 490

Majhna učenca se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi. 501

Ostrožnice, robidnice, brusnice, kupuje najdražje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 3-13 469

Zrelo grozdje iz vinogradov mariborske oklice plačuje najbolje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 8-13 468

Stanovanje obstoječe iz 2 sob, 1 kuhinje, kos vrta, 2 kleti in 1 shramba na postrešju v Copovi ulici št. 21 v Mariboru, zamenjam za kako stanovanje v bližini Narodnega doma. So tudi lahko 3 sobe. Ponudbe na Ferdo Babič, Kopalniška ul. 19, Maribor. 1-3 507

Na hrano se sprejme več gospodov opoldan in zvečer. Maribor, Slovenska ulica 36/I. ndstr. Šlegl. 497

Borovnice, maline in bezgove jagode kupuje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 9-13 467

Preklic.

Spodaj podpisani obzalam, da sem razširjal ozir. pisal neresnične vesti o gosp. Vinko Glaser in gđc. Minki Sorko ter se zgoraj imenovanemu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Franc Renner, Studenci pri Mariboru. 514

Lep, lahek voz na peresa, se zamenja za vino. Vpraša se v Mariboru, Cvetlična ulica 25/I. nadstropje. Josipina Stupan. 2-4 492

Primarij javne bolnice v Ptuj
Dr. ARTUR REBULA
kirurg,
se je vrnil iz dopusta in ordinira zopet vsak delavnik od 12. do 13. ure v Ptuj, Ljutomerska cesta šte. 23. 625

Kupim vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prsti ne, zapestnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, tvrdka. 2-508

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine
Maribor, Gosposka ulica 16.

Konjska dirka

se vrši v nedeljo, dne 11. septembra t. l. na **Teznu pri Mariboru.**
Začetek ob pol 3. uri popoldne. 515

Novo!

Pravkar izšlo!

Josip Kostanjevec

KRIVEC

Roman.

Cena broš. izvod Din. 10.— Trdo vezan Din. 12.50

Naroča se pri pisatelju v Mariboru, Ob železnici 6/II.

Tiskala Zvezna Tiskarna v Ljubljani.

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

Tajnik zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, več občevanja s strančami in uradnih vlog, se sprejme takoj v društvu hišnih posestnikov v Mariboru. Pismene ponudbe pod »Upokojenec« je nasloviti na imenovano pisarno 511

Inserirajte v Straži!

Proda se gozd z 4 orali pri Kamnici z raznim izvozom, kočija, vezovi, vinska posoda, sadjevec i. t. d. v vasi Kamnici 20. 515

Dinamo za električno luč se proda za 1.600 dinarjev. Več izveste v Mariboru, Koroška cesta 5. Cirilova tiskarna. 470

Dijaki pozor!

Ako hočete dobro in poceni zimsko obleko, nabavite si isto pri tvrdki Rudolf Niefergal, manufakturna trgovina v Mariboru, Koroška cesta 4. Lastna krojačnica. Izdelovanje točno! Nizke cene! 3-3 489

Izvoz in uvoz
štren (preje) iz bombaževine in ovčje volne
Velika zaloga znamke D.M.C
Dobavlja vsako množino. — Dopisi na
ED. VELICOGNA, Trieste, Piazza della Borsa 9.

RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzjavni: Meraki, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka ul. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERA KL“ Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500,000.000

POZIV NA VPIS

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 v zakonijene s členom 130 Ustava pozivlja na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z zrebanjem ali odkupom

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ: **Dr. Kosta Kumanudi l. r.**

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.